

Konjunkturläget våren 2021

ÅLANDS
STATISTIK
OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Internationell utblick

Krisens karaktär

- Pandemin har slagit mycket olika på olika branscher.
- Givet hur Ålands ekonomi är uppbyggd är den mycket negativa effekten för Åland logisk.
- Krishanteringens fokus på det egna landet snarare än internationellt samarbete har gjort att gränsregioner och andra som har betydande inkomster från internationellt resande lidit extra hårt.

Krishanteringen kännetecknas internationellt av massiva stödåtgärder

- Pandemihanteringen internationellt kännetecknas av massiva penning- och finanspolitiska stödåtgärder. IMF och OECD varnar för att dra undan stödåtgärderna för tidigt.
- Organisationerna rekommenderar gradvis tillbakadragning och att göra stödåtgärder så träffsäkra mot de värst drabbade som möjligt.
- En risk med stödinsatser är att de kan motarbeta positiv strukturomvandling, t.ex. genom att hålla företag vid liv trots att de inte är långsiktigt livskraftiga

Utvecklingen skiljer sig åt i olika regioner

- USA och Kina ser ut att få en klart snabbare återhämtning än euroområdet.
- Både Finland och Sverige hade bland de minsta BNP-tappen i EU ifjol. Åland har på det sättet mer gemensamt med medelhavsländerna än med de nordiska länderna.

Ålands ekonomi

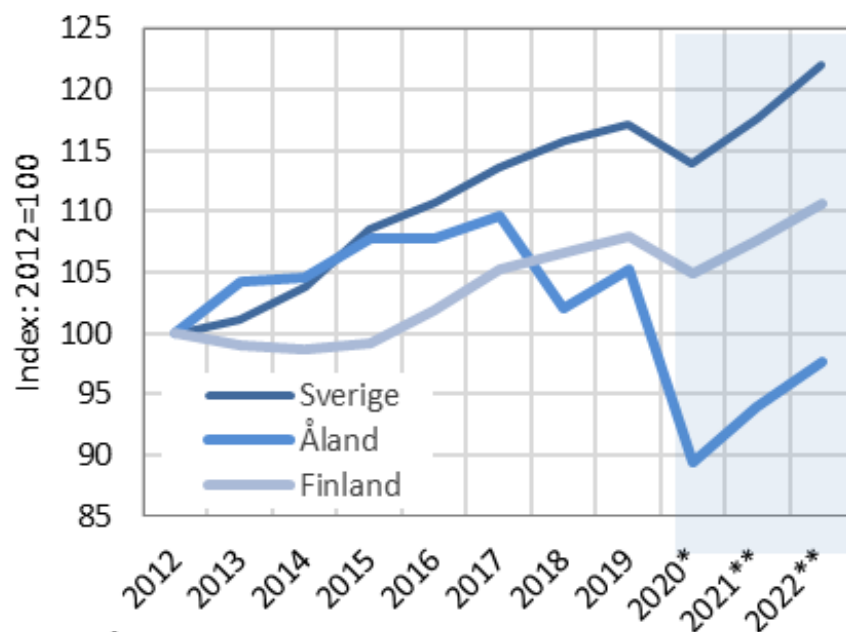
Tre scenarier för Ålands ekonomi

- På grund av den stora osäkerheten har ÅSUB skapat två alternativa scenarier vid sidan om det huvudscenario som rapporten huvudsakligen baseras på. Huvudscenariot i vårens prognos är negativare än i höstens konjunkturöversikt.
- Huvudscenariot antar att årets sommar liknar fjolårets, men något bättre. Aterhämtningen i inresande går långsammare än tidigare antaget. Antalet inresande är i år mindre än hälften av 2019 års nivå och 2022 är det fortfarande en tredjedel mindre än 2019.
- Offentliga stöd från statens och LR:s andra tilläggsbudgetar ingår.
- Ett antal företag och arbetsplatser förloras permanent, men en större konkursväg undviks.

Ordentlig återhämtning hänger på att pandemin släpper greppet om passagerarsjöfarten

Figur 11. BNP-tillväxten 2012–2022 för Åland, Finland och Sverige. Volymindex, år 2012=100

Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

*Preliminära beräkningar.

**Prognoser från Finlands bank och svenska finansdepartementet, samt ÅSUB.

- För 2022 väntas BNP-volymer i Sverige och Finland ligga över 2019 års nivå, medan den fortfarande är långt under denna för Åland

Arbetsmarknad

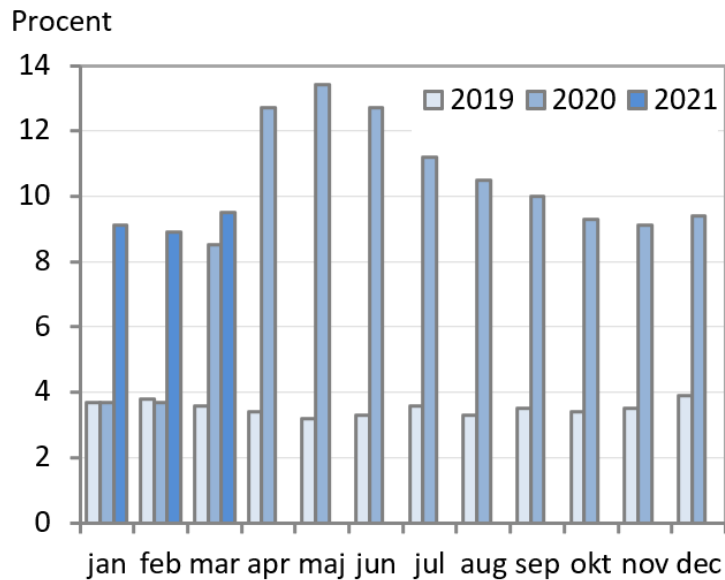
- Den genomsnittliga arbetslösheten var 9,5 procent ifjol. I ÅSUBs huvudscenario blir arbetslösheten i år åtta procent och nästa år sju procent.

Arbetslösheten har legat på ungefär samma nivå sedan oktober ifjol

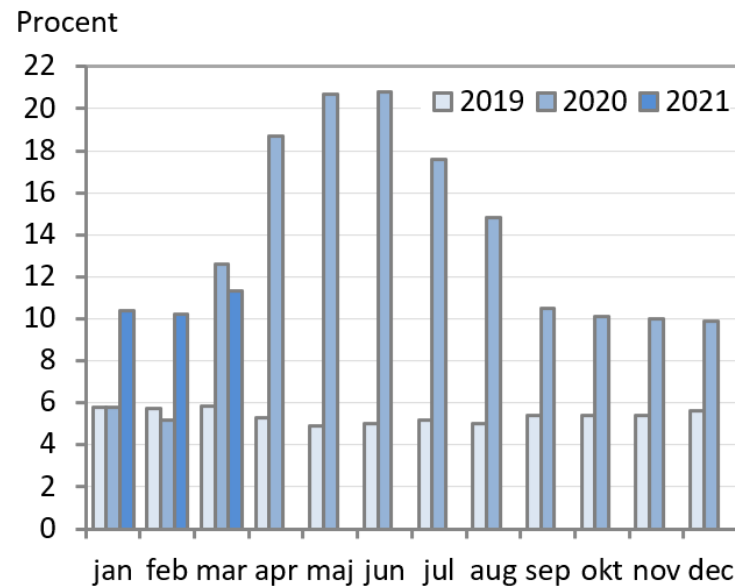

Figur 11. Relativ arbetslöshet, månadsvis 2019, 2020 och januari – mars 2021

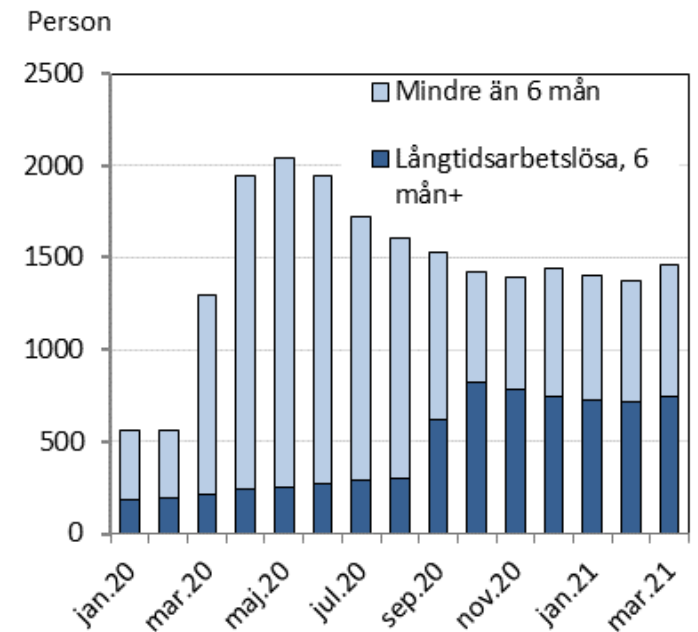
Källa: ÅSUB

Figur 12. Ungdomsarbetslösheten, månadsvis 2019, 2020 och januari – mars 2021

Källa: ÅSUB

Figur. Antal arbetslösa efter längd. Månadsvis januari 2020 - mars 2021.

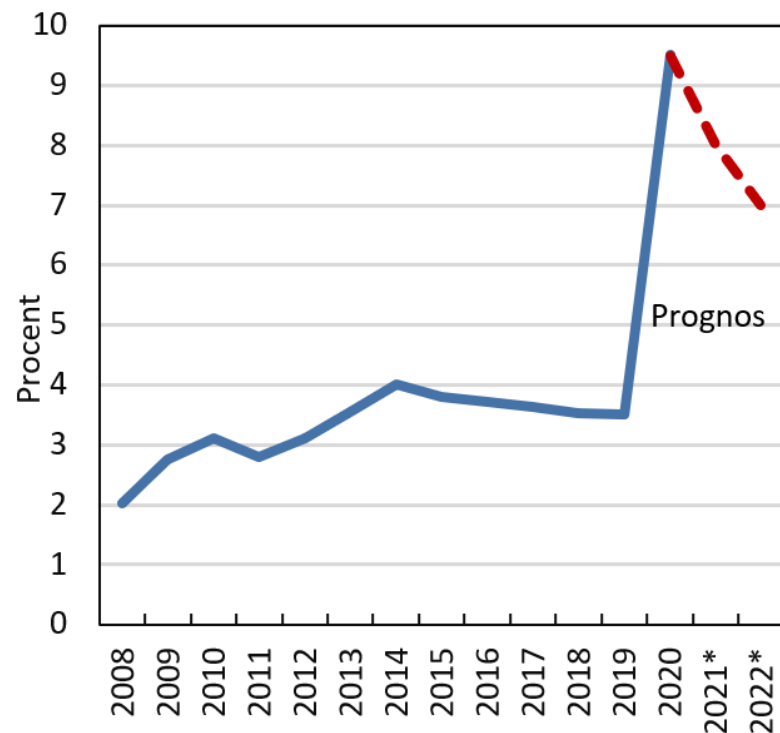

Källa: ÅSUB

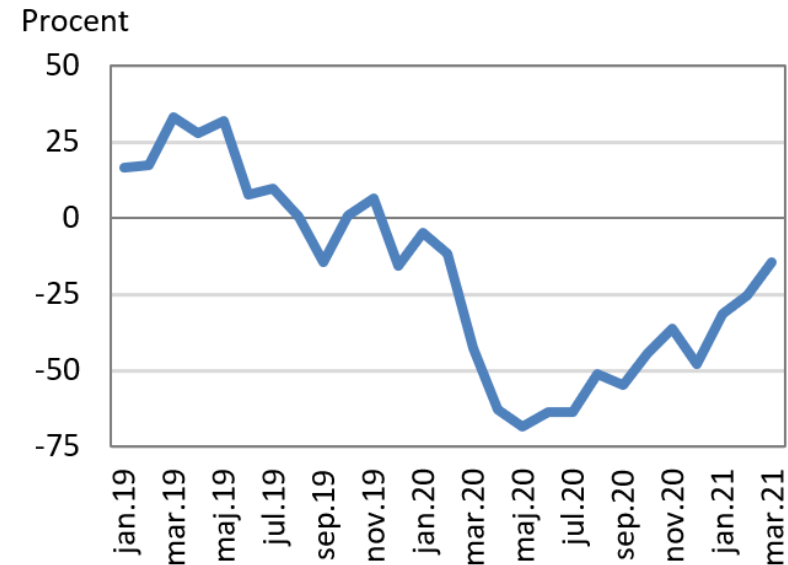
Återhämtningen på arbetsmarknaden går långsamt, men antalet lediga platser går åtminstone åt rätt håll.

Figur 13. Relativ arbetslöshet 2008–2022

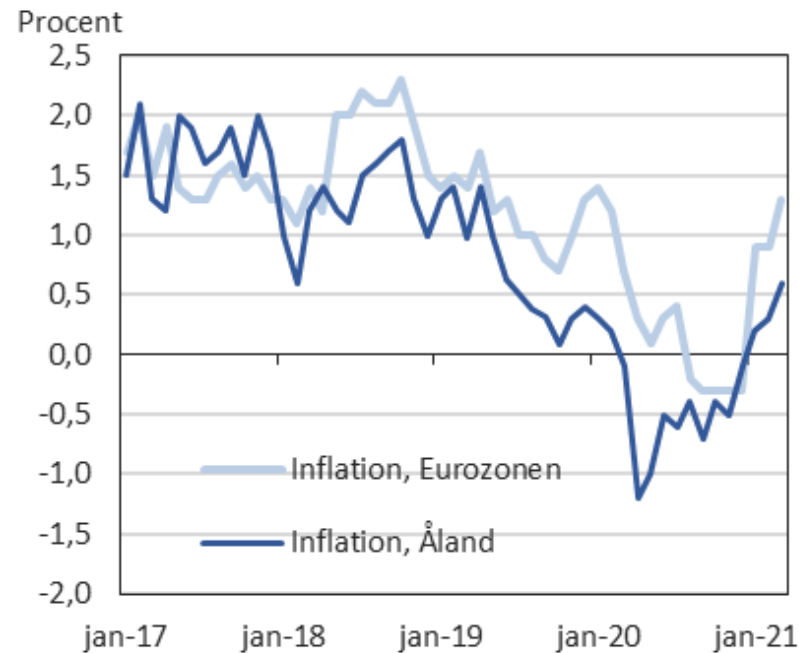
Källa: ÅSUB

Figur 14. Utveckling av antalet lediga platser. Procentuell avvikelse från långtidsmedeltalet för den specifika månaden.

Not.: Långtidsmedelvärdet beräknat på 2015-19
Källa: ÅSUB

Viss osäkerhet finns för hur priserna ska utvecklas så samhällen öppnas upp, men antagandet är att inflationsnivån hålls under målsättningsnivån på två procent.

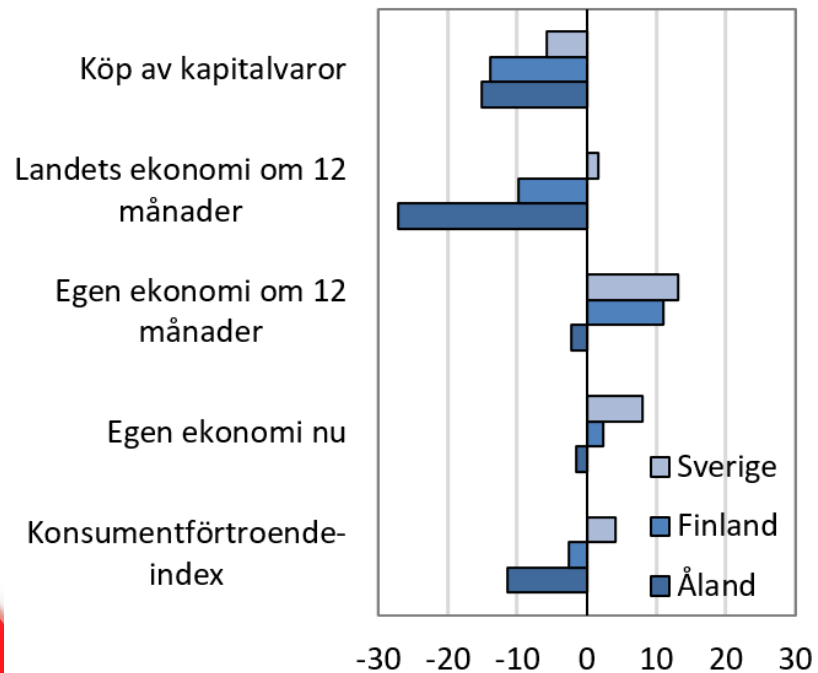

Källa: ÅSUB, EUROSTAT, Finlands bank

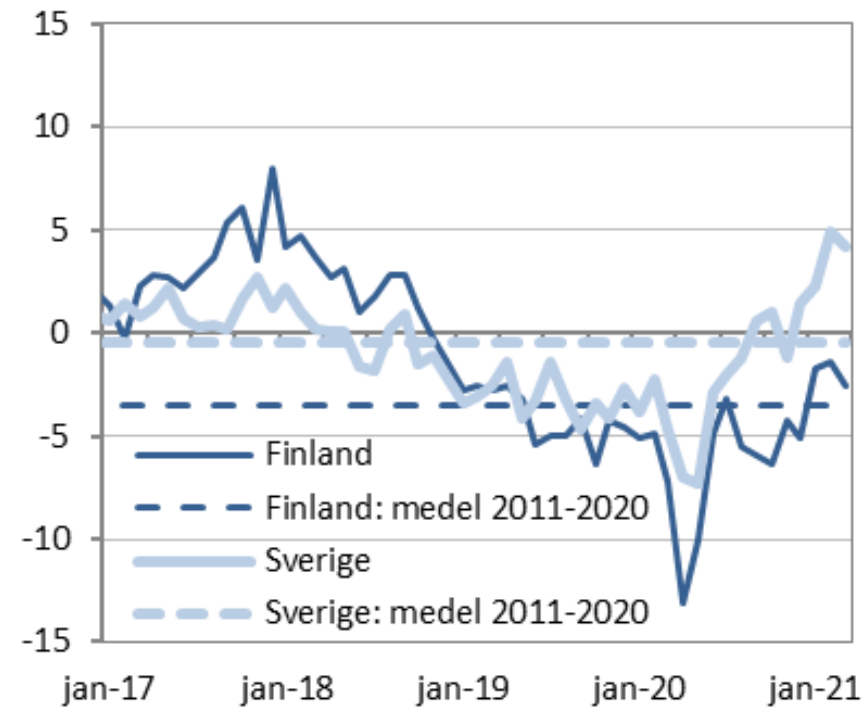
Första åländska konsumentförtroendeundersökningen pekar på negativare framtidsförväntningar på Åland än hos grannarna

Figur 18. Konsumentförtroendeindex och netttotal för delfrågorna. Åland, Finland och Sverige, mars 2021.

Källa: ÅSUB, Eurostat

Figur. Konsumenternas framtidsstro i Finland och Sverige, januari 2017 – mars 2021

Källa: EUROSTAT

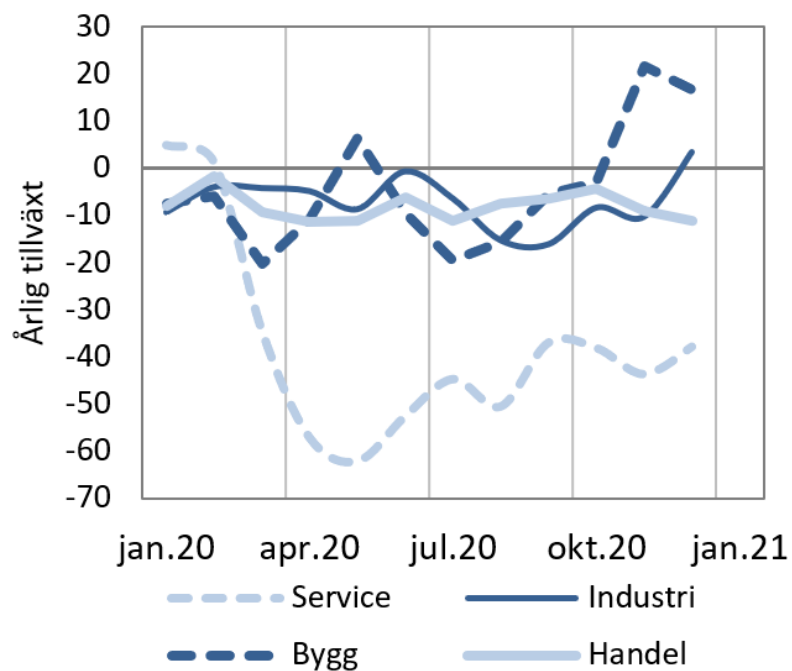

Branschernas utveckling och förväntningar

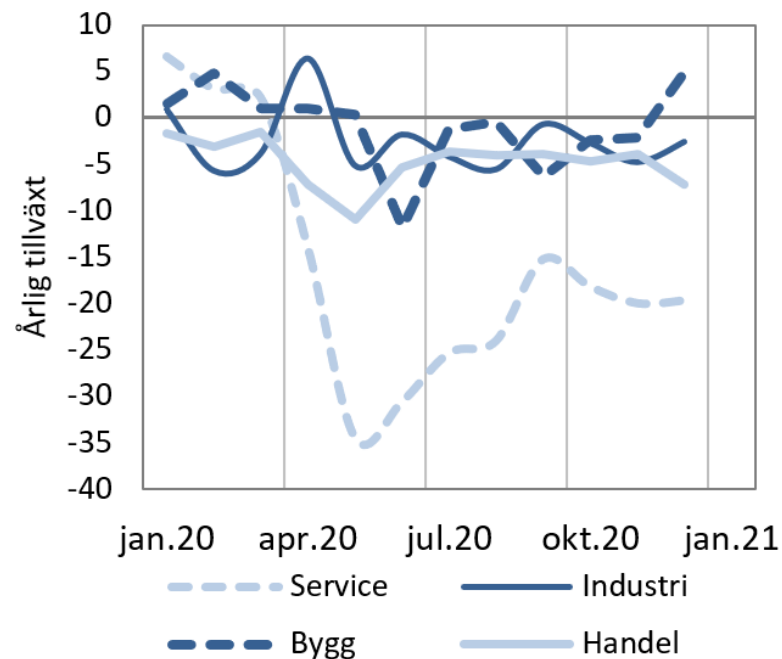
Pandemin slår mycket olika på olika delar av ekonomin. Åland följer internationellt mönster och den hårda smällen är väntad givet hur ekonomin är uppbyggd.

Figur 29. Omsättningens tillväxt för olika delar av ekonomin januari – december 2020 (löpande värden, årlig procentuell tillväxt).

Källa: ÅSUBs löne- och momsregister

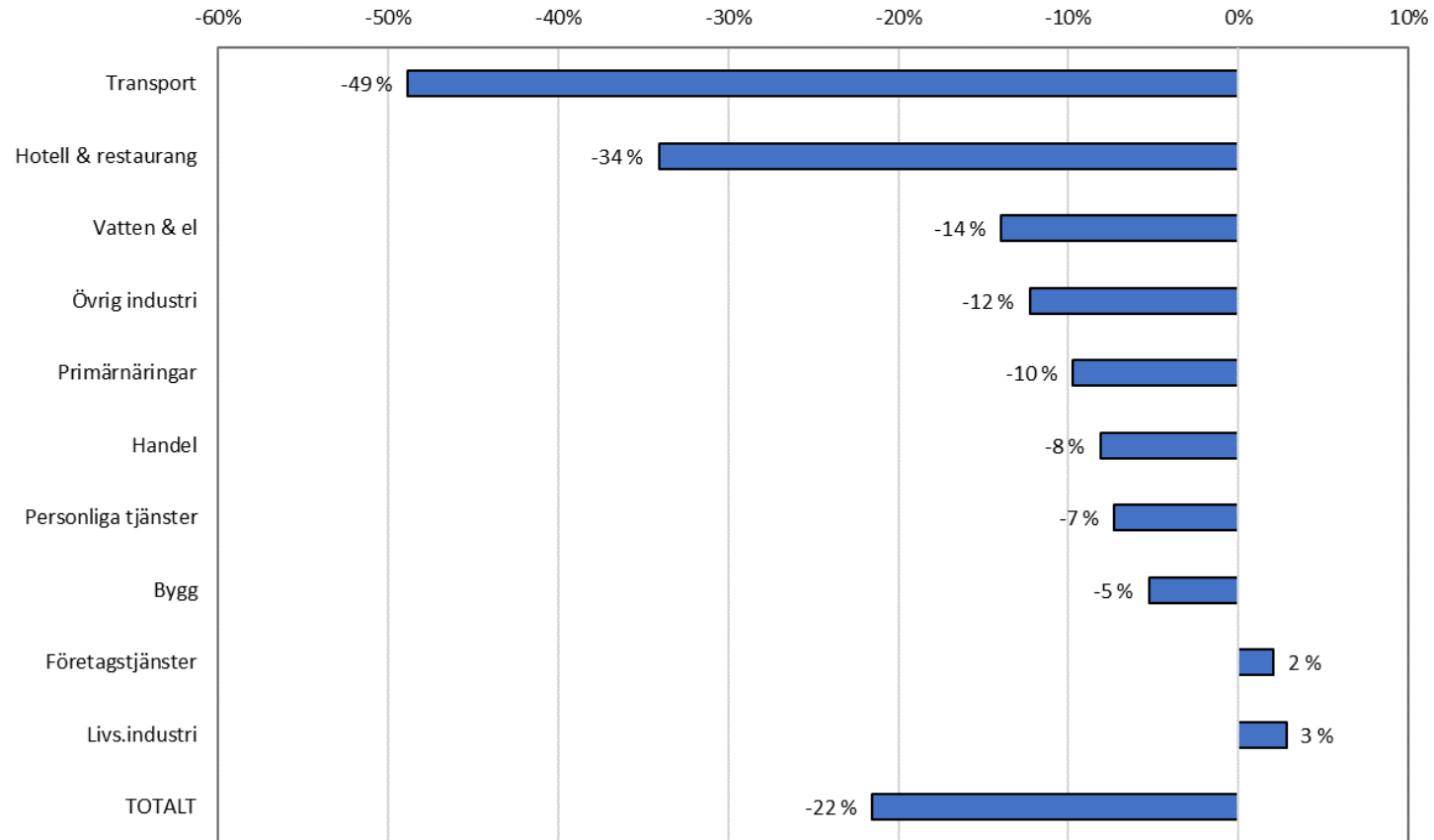
Figur 30. Lönernas tillväxt för olika delar av ekonomin januari – december 2020 (löpande värden, årlig procentuell tillväxt).

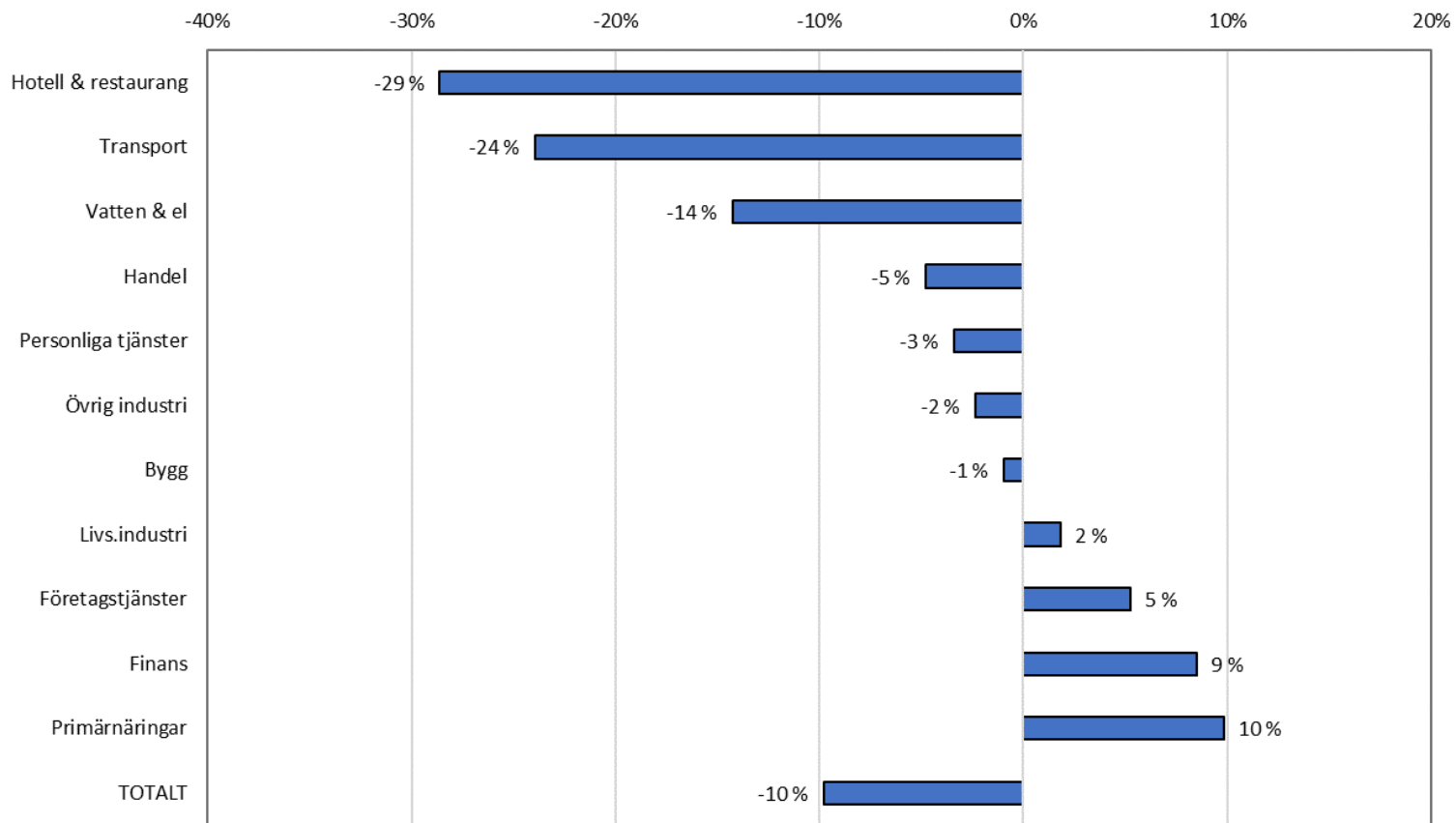
Källa: ÅSUBs löne- och momsregister

Näringslivets omsättning 2020, förändring (%) från 2019 (Panelberäkning, säsongjusterade siffror)

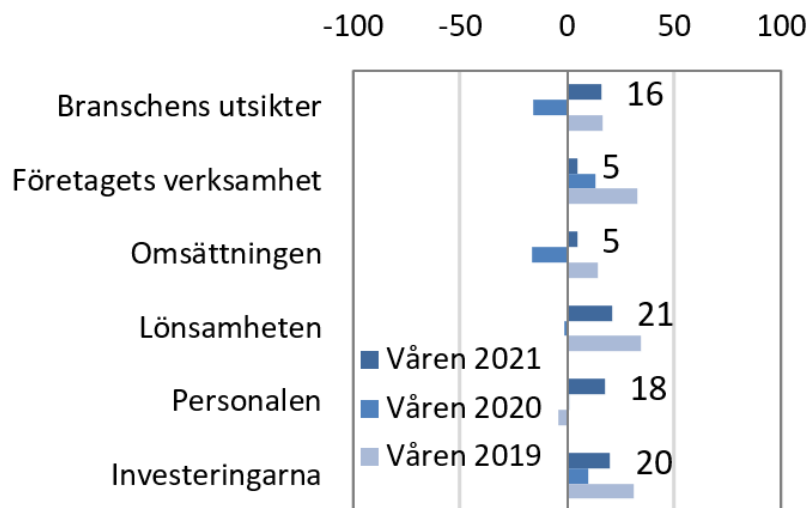

Näringslivets lönesumma 2020, förändring (%) från 2019, (Panelberäkning, säsongsjusterade siffror)

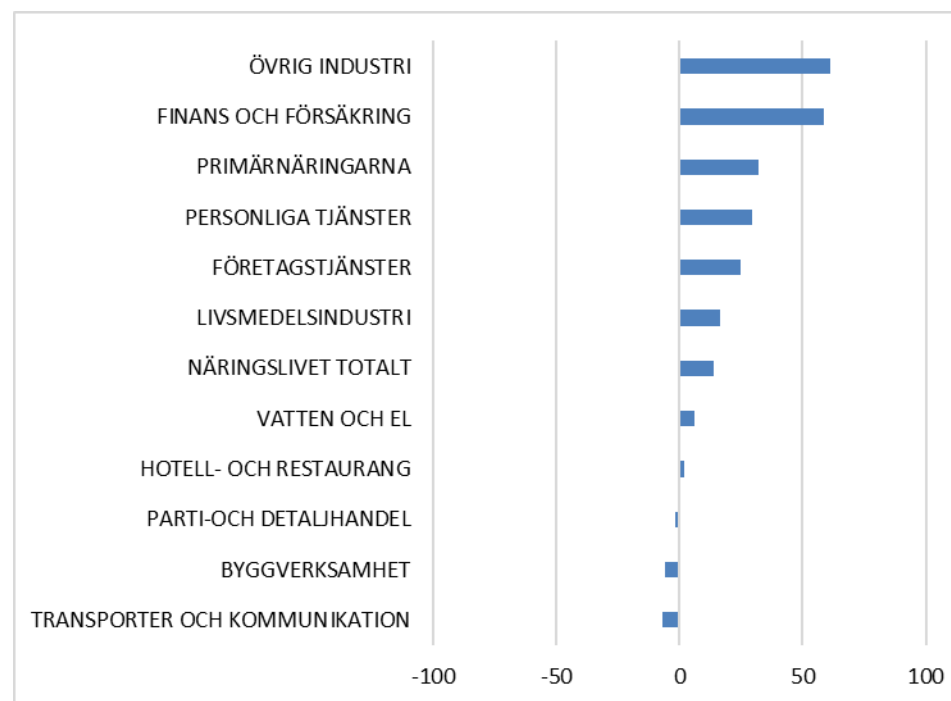
Hela näringslivet – förväntningar på det kommande året jämfört med nuläget

Figur 31. Förväntningarna om utvecklingen under 2016–2018 inom det privata näringslivet

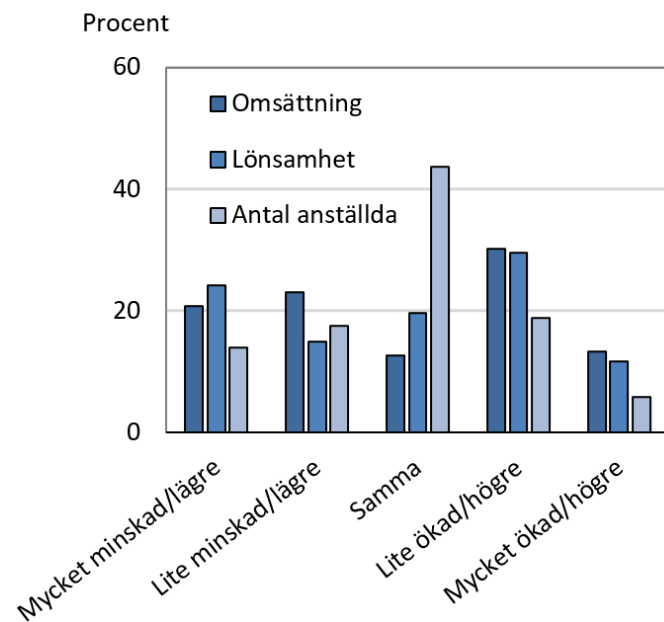
Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

Figur. Totalindex för de olika branschernas framtidsförväntningar (medeltal av förväntningarna på: Branschens utsikter, Företagets verksamhet, Omsättningen, Lönsamheten, Personalen och Investeringarna)

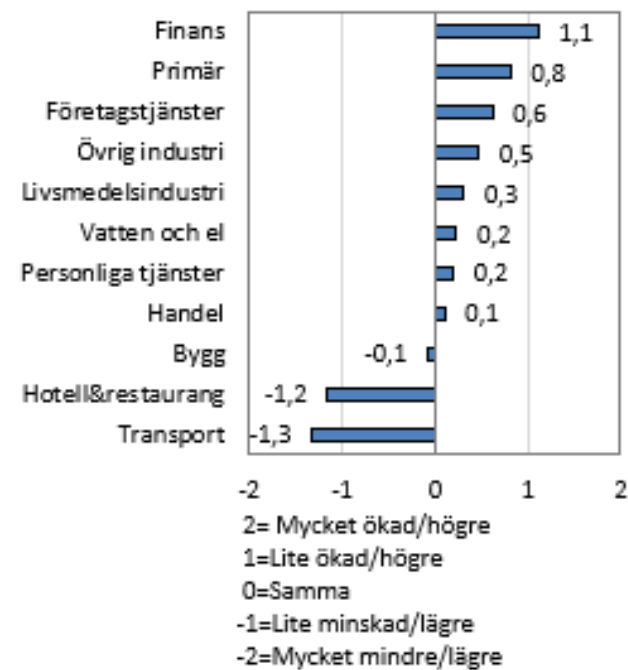

Hela näringslivet – förväntningar jämfört med senaste pandemifria året (2019)

Figur 32. Näringslivets förväntningar på 2021 jämfört med 2019, viktade andelar.

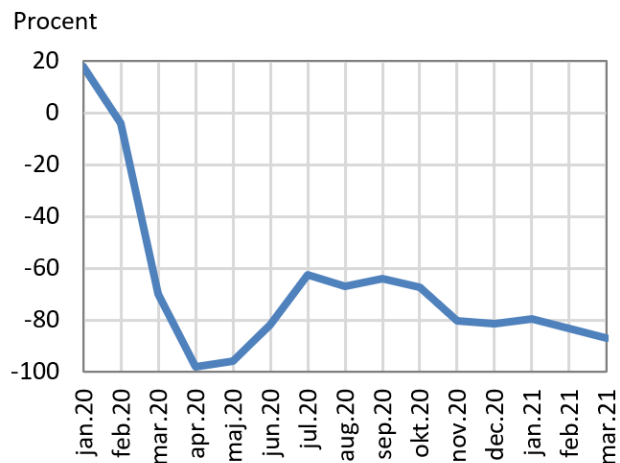

Figur 33. Medelvärde för förväntningarna på omsättning, lönsamhet och antal anställda 2021 jämfört med 2019, branschvis.

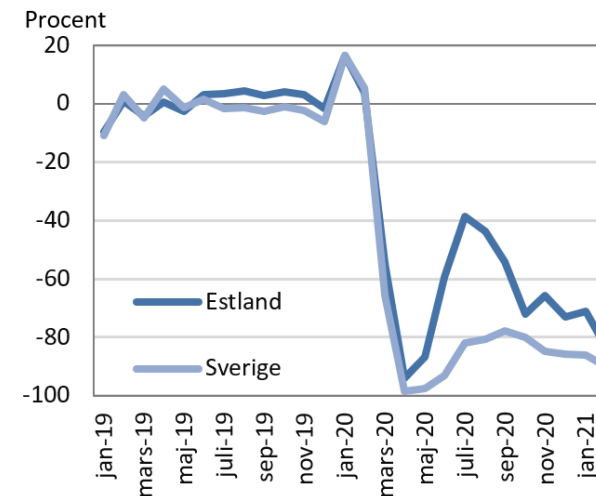
Restriktioner och smitta stryper passagerarsjöfarten och stoppar en ekonomisk återhämtning att komma igång på allvar.

Figur 21. Antal inresande till Åland. Procentuell skillnad från månadsspecifikt medeltal 2015–2019.

Not.: Långtidsmedelvärdet beräknat på 2015-19
Källa: ÅSUB

Figur 22. Passagerartrafiken mot Sverige och Estland i utvalda finska hamnar³². (procentuell förändring från samma)

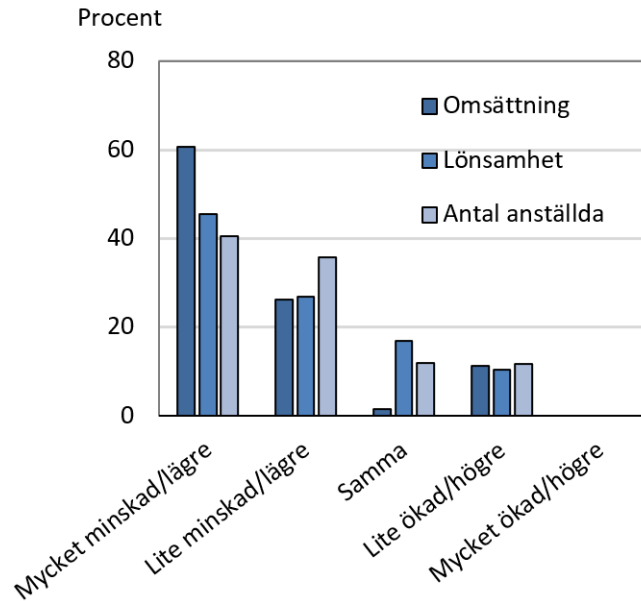

Källa: Statistikcentralen. Egenberäkning.

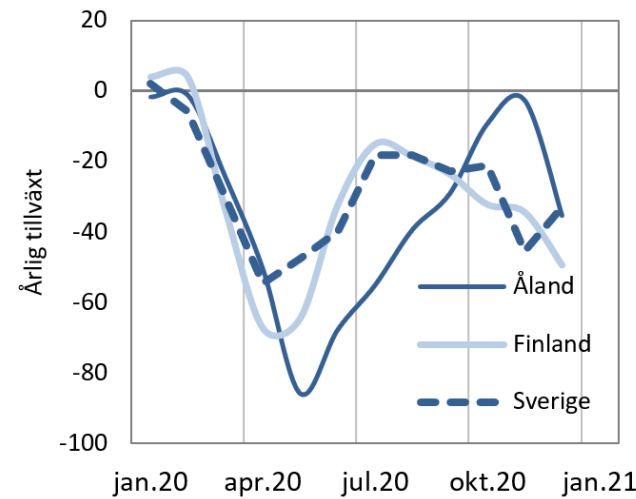

Hotell- och restaurangbranschen hårt plågad av pandemin och förväntningarna på innevarande år är mycket negativa.

Figur 40. Hotell- och restaurangbranschen förväntningar på 2021 jämfört med 2019, viktade andelar.

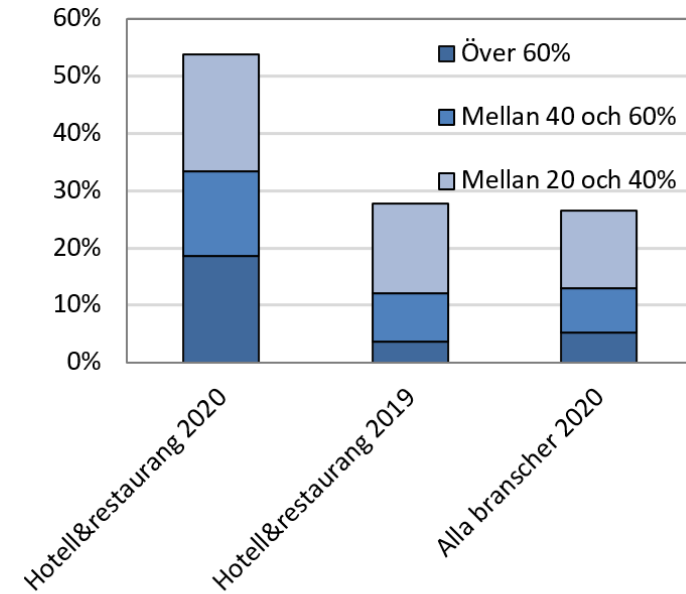

Figur 41. Omsättning för hotell- och restaurangbranschen på Åland, samt i Finland och Sverige. Procentuell förändring från samma månad föregående år.

Källa: ÅSUB, Statistikcentralen, SCB
Not.: Kalenderkorr. för Sverige, säsongskorr. för övriga.

Figur 42. Andelen företag som förlorat betydande delar av sin omsättning.

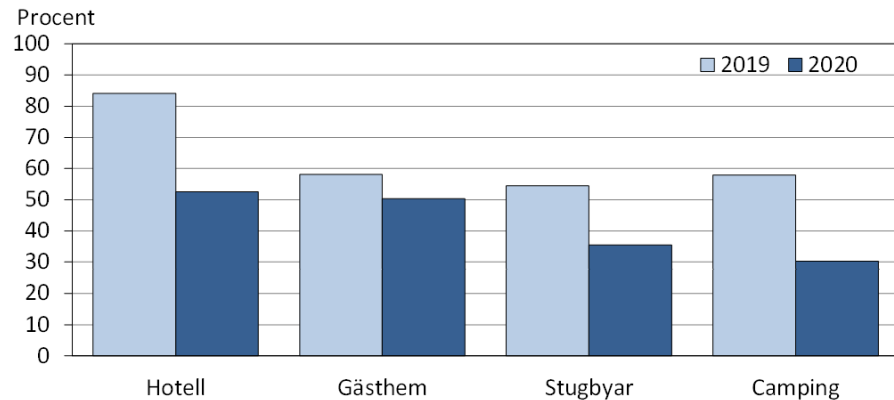

Källa: ÅSUBS moms- och lönerregister

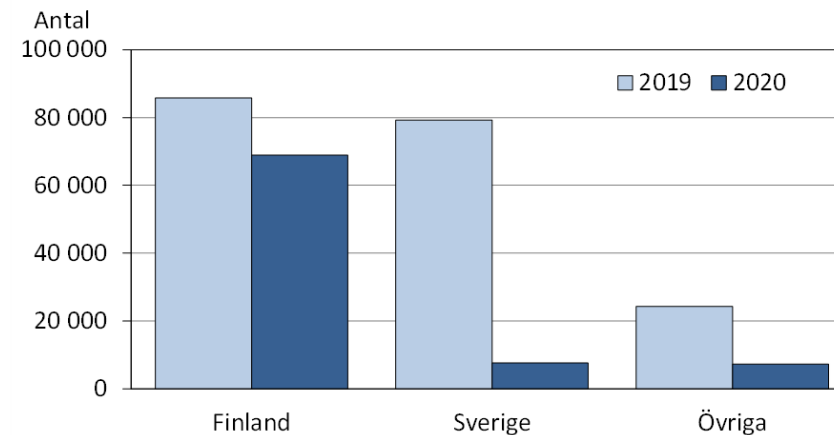
Inkvarteringsanläggningarna har tappat hälften av sitt kundunderlag då den svenska turismen så gott som eliminerats.

Figur 1. Beläggingsgrad i juli 2019 och 2020 efter typ av inkvarteringsanläggning

Källa: ÅSUB Turism

Figur 2. Anlända gäster till inkvarteringsanläggningarna efter hemland 2019 och 2020

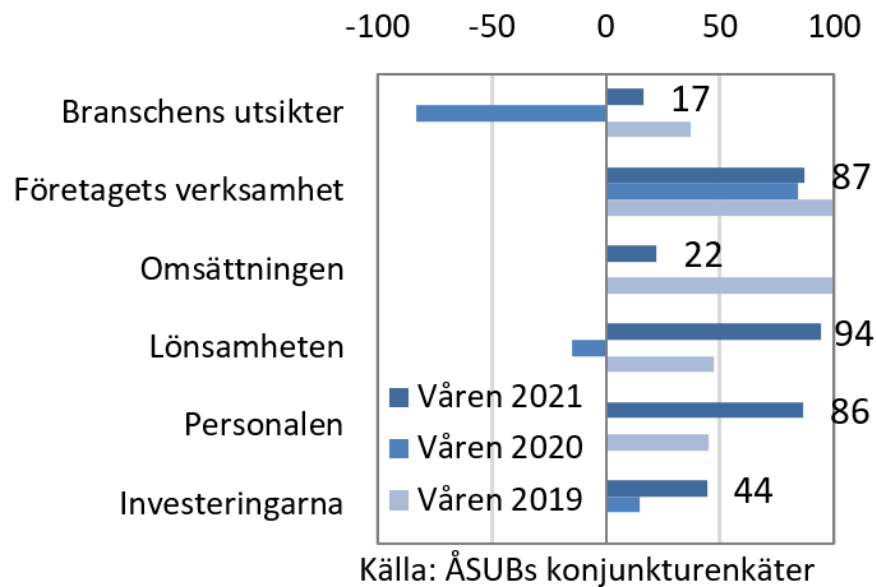
Källa: ÅSUB Turism

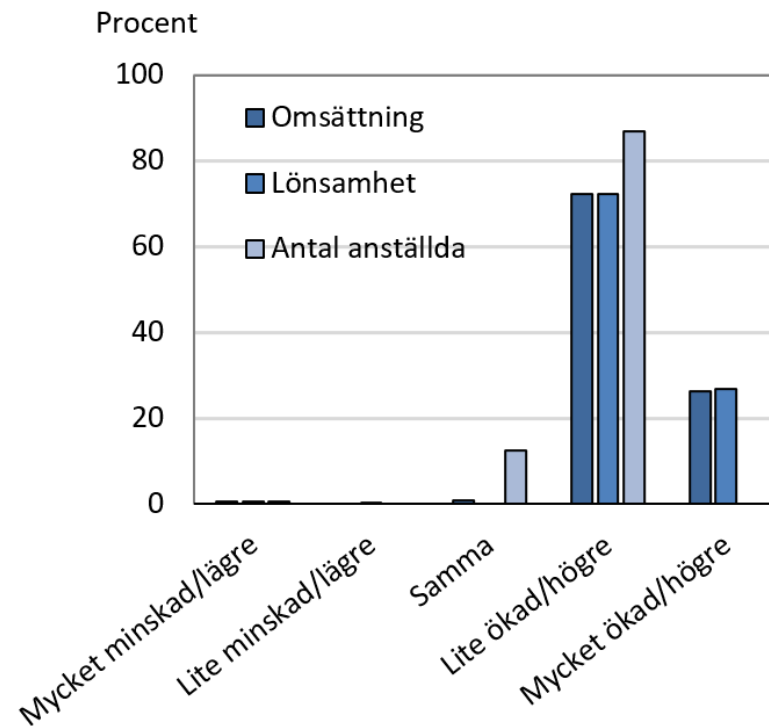
Finansbranschen hade ett positivt 2020 och är har även positiva förväntningar i vår konjunkturenkät

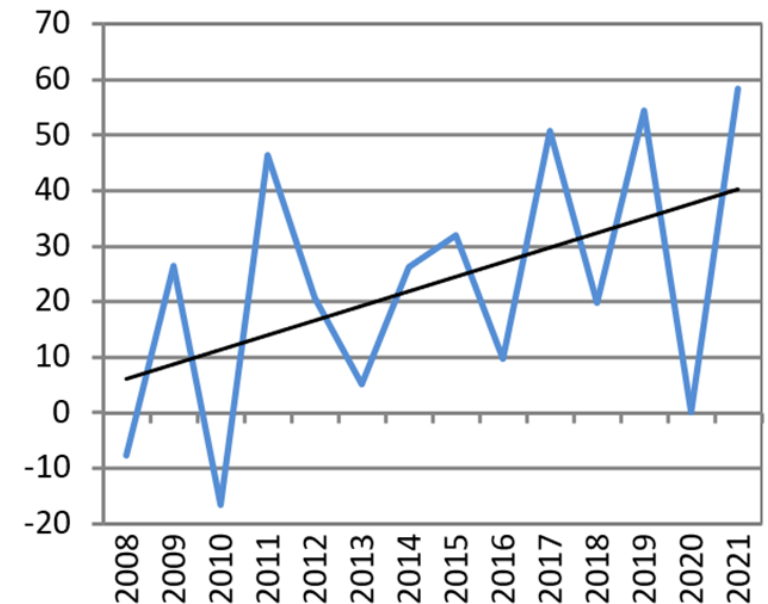
Figur 54. Förväntningarna inom finans- och försäkring

Figur 55. Finansbranschens förväntningar på 2021 jämfört med 2019, viktade andelar.

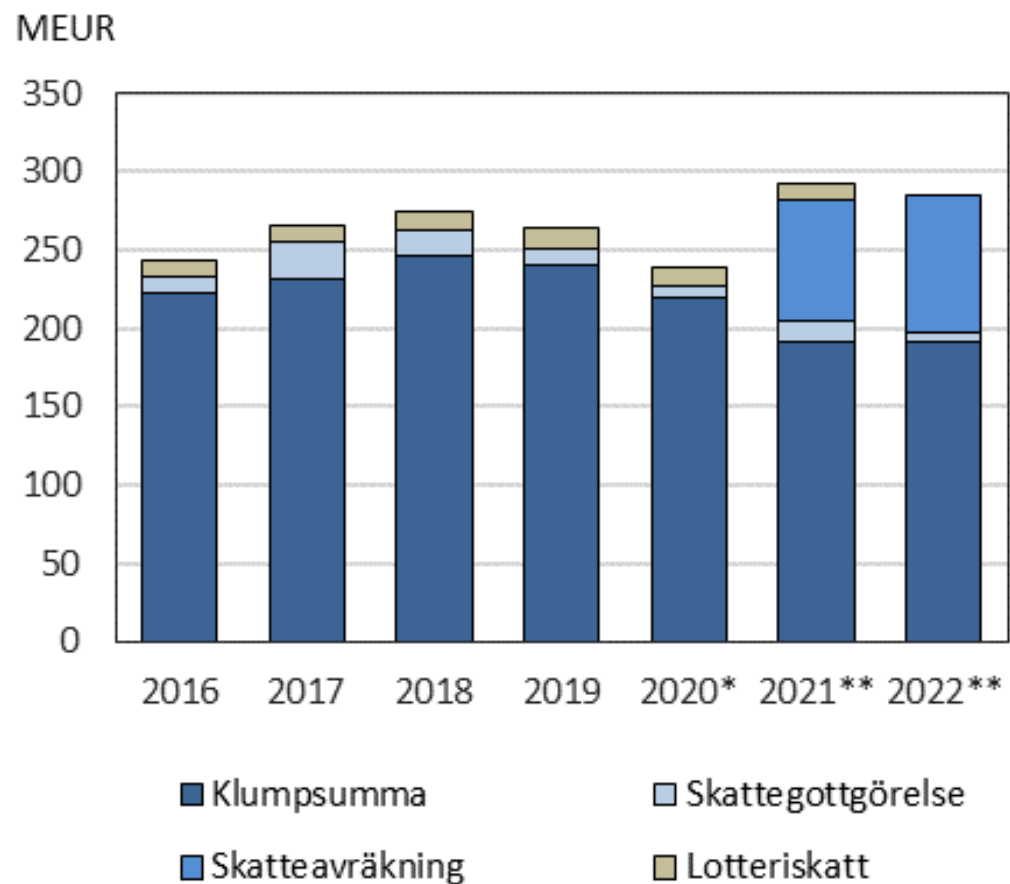
Figur 56. Totalindex för finansbranschen i ÅSUBs konjunkturenkäter 2008–2021.

Offentlig sektor

Landskapets finansiering efter budgetår (löpande priser)

Totalbelopp 2021: 293 miljoner euro
Totalbelopp 2022: 286 miljoner euro

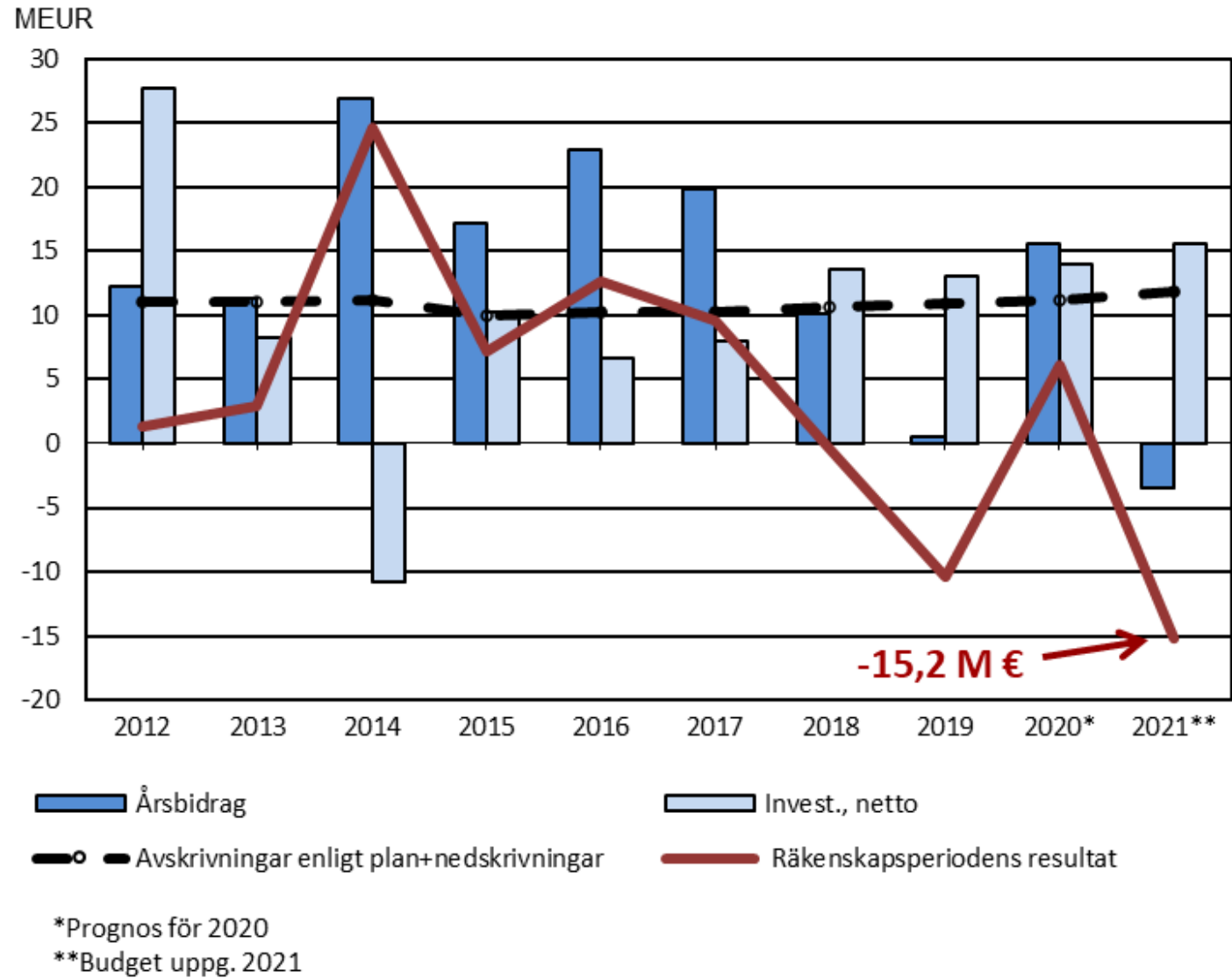
*Preliminära uppgifter

**Prognos

Kommunernas ekonomi

Bokslut 2012-2019
Prognos för utfallet 2020
Budget uppgifter för 2021

Landskapets ekonomi

- Landskapets stora budgetunderskott kan delas upp i två delar: ett strukturellt underskott som funnits oavsett pandemin och ett underskott beroende av coronapandemin.
- Den ekonomiska smäll som pandemin innebär är inte kopplad till den långsiktiga ekonomiska hållbarheten i Ålands ekonomi, utan bör ses som en tillfällig negativ chock utifrån. ÅSUBs bedömning är därför att det är motiverat att sprida ut kostnaden för pandemihanteringen över tid, oavsett om det är från egen kassa eller via låneupptagning.

Landskapets ekonomi, fortsättning

- De stöd som utbetalats till åländska företag och personer (främst från Ålands landskapsregering och finska staten) bedöms som helhet varit synnerligen viktiga för att undvika en långt värre utveckling än den vi sett.
- Fortsatta stöd behövs, men bör givetvis vara så effektiva som möjligt. Pandemibekämpning bör påverka långsiktigt nödvändig förändring (både inom offentlig och privat sektor) så lite som möjligt.

Tack för visat
intresse!

www.asub.ax

www.facebook.com/AASUB